

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет гідрометеорології і екології
Кафедра океанології та морського природокористування

Силабус курсу

Гідрографія морів та океанів

Обсяг	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, рік навчання	семестр 5; рік навчання - III
Дні, час, місце	згідно з розкладом
Викладач (і)	Дерик Ольга Володимирівна, старший викладач кафедри океанології та морського природокористування
Контактний телефон	+38 (096) 304-96-94
Е-mail:	olga.deryk@gmail.com
Робоче місце	кафедра океанології та морського природокористування
Консультації	очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри онлайн-консультації: телефон, соціальні мережі

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації:
консультація за розкладом
e-mail: olga.deryk@gmail.com
телефони: +38 (096) 304-96-94
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є Гідрографічні дослідження, які полягають у вивченні рельєфу дна і прилеглих ділянок суші океанів, озер, річок, гаваней та інших водних форм. Головною метою більшості гідрографічних досліджень є одержання вихідних даних для складання морських карт з огляду на характеристики, які можуть стосуватися безпеки мореплавства.

Пререквізити: «Геологія з основами геоморфології»

Постреквізити курсу: «Меліоративна гідрологія».

Метою курсу – отримання студентами знань, що відповідають сучасним уявленням про специфічні географічні і геофізичні характеристики гідросфери (океанів, морів, річок, озер, водосховищ), та сучасним вимогам проведення гідрографічних досліджень для забезпечення безпеки мореплавства за допомогою існуючих можливостей гідрографічної служби.

До завдань курсу належить показати практичні навички по розробці підходів для рішення практичних інженерних дослідницьких задач прибережної морської зони та забезпечення і безпеки судноплавства, та оцінці надійності й якості цих методик.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні міжнародні і національні стандарти гідрографічних робіт, основні вимоги до зйомки рельєфу дна, планову і висотну основи зйомки, рівневі спостереження, документування матеріалів зйомки рельєфу дна і контроль у районі робіт, збір відомостей для коректури за місцевістю навігаційних морських карт та лоцій.

вміти: читати навігаційні карти (умовні позначки), працювати з навігаційними картами, обробляти гідрографічну інформацію, робити розрахунок перекриття суміжних галсів зйомки однопроменевим і багатопроменевим ехолотами.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року No 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року No 722, зокрема:

бути здатним: застосовувати знання з гідрографії на практиці, аналізувати інформацію про моря й океани, оцінювати вплив природних процесів на морську діяльність.

Ціль 4: забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

Ціль 6: забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією;

Ціль 11: забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

Ціль 13: вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками;

Ціль 15: захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (30 год.), практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація презентацій); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ. Гідрографічні дослідження.

Тема 1.1. Специфікація промірів і планування промірів.

Тема 1.2. Робота з даними та морська інформаційна система.

Тема 1.3. Міжнародні і національні стандарти гідрографічної зйомки. Зйомка рельєфу дна.

Тема 1.4. Основи картографії. Класифікація морського дна.

Змістовий модуль 2. Призначення і задачі навігаційного обладнання морських регіонів. Технічні засоби навігаційного обладнання морів. Основні завдання навігації. Основи сучасного судноводіння.

Тема 2.1 Види засобів навігаційного обладнання.

Тема 2.2 Морські навігаційні створи і морські плавучі попереджувальні знаки.

Тема 2.3 Системи плавучого огороження. Технічні засоби навігаційного обладнання.

Тема 2.4 Склад науки судноводіння, основні задачі судноводіння.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література

1. **Хільчевський В. К.** Гідрографія та водні ресурси Європи : навчальний посібник. Київ : ДІА, 2023. 307 с. — охоплює, зокрема, моря, що омивають Європу, та сучасні питання водних ресурсів. **IPBIS HBUV+1**
2. **International Hydrographic Organization.** IHO Standards for Hydrographic Surveys (S-44). Edition 6.2.0. Monaco, 2024. — сучасний міжнародний стандарт гідрографічних зйомок.
3. **International Hydrographic Organization.** International Hydrographic Review. Vol. 30, No. 1. 2024. — сучасні дослідження у сфері гідрографії, батиметрії та морських даних.
4. **Забокрицька М. Р.** В Україні видано перший навчальний посібник з гідрографії та водних ресурсів Європи (2023 р.) // *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. 2023. № 3. С. 75–82. — корисне джерело для огляду сучасної української навчальної літератури з гідрографії.

Додаткова література

1. Даниленко О. О. Гідрографія (морська) / Конспект лекцій. —Одеса: ОДЭКУ, 2018. — 127 с.
2. ПОСІБНИК З ГІДРОГРАФІЇ (Під ред. Симоненко С.В. у 2-х томах, перекл. з англ.) — Київ: Держгідрографія, 2006. — Т.1-248с. ; Т.2-265с.
3. Кукуй В.М. Навігаційне обладнання морських регіонів./ Конспект лекцій. — Одеса: ОДЕКУ, 2008. — 63 с.
4. Кукуй В.М. Збірник методичних вказівок до практичних робіт з дисципліни «Навігаційне обладнання морських регіонів» для студентів денної форми навчання. — Одеса: ОДЕКУ, 2011. — 52 с.
5. Кукуй В.М. Методичні вказівки до СРС при вивченні дисципліни «Основи навігації та судноводіння» для студентів денної форми навчання. — Одеса: ОДЕКУ, 2011. — 25 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма і методи підсумкового контролю – іспит. Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

Поведінка в аудиторії: здобувачі мають дотримуватися трудового розпорядку по університету і факультету, на якому проходять заняття. Бажаною є ділова та творча атмосфера на лекціях та практичних заняттях, під час контрольних заходів – необхідно дотримуватися затверджених правил та підтримувати діловий зосереджений стиль поведінки без лишніх розмов, відволікань, шуму, тощо